
***Financieel onderzoek
project
Vensterprogrammering
Validatie van de begroting***

*7 augustus 2018
Referentie: 2018-
0544/SM/mw/lp*





Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie: Media en Creatieve Industrie

7 augustus 2018

Referentie: 2018-0544/SM/mw/lp

Betreft: Validatie van de begroting

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport inzake validatie van de begroting met betrekking tot het financieel onderzoek project Vensterprogrammering.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Advisory N.V.

*PricewaterhouseCoopers Advisory N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 9616,
1006 GC Amsterdam*

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1.	Aanleiding en doel onderzoek	5
1.2.	Onderzoeksopzet en -methodiek	6
2.	Uitkomsten financieel onderzoek project Vensterprogrammering	7
2.1.	De begrote pilotkosten zijn realistisch en voldoende onderbouwd	7
2.2.	Geen indicatie van dubbeltellingen tussen de begrote pilotkosten en kosten uit reguliere activiteiten	8
3.	Procedurele aanbevelingen naar aanleiding van ons onderzoek	9
A.	Gebruikte documentatie	11
B.	Deelnemers aan de expertsessies	12
C.	Detailonderbouwing van onze uitkomsten	13
	Begrote kosten pilot	13

Samenvatting en leeswijzer

In juni 2018 hebben wij op verzoek van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (verder: OCW) onderzoek gedaan naar de pilot Vensterprogrammering. Daarbij onderzochten wij de begroting van de pilot op kwaliteit van de geschatte posten en het risico op dubbeltelling van kosten ten opzichte van reguliere activiteiten van de pilotdeelnemers.

Ons onderzoek toont dat begrote kosten die in het Plan van Aanpak Vensterprogrammering zijn weergegeven ad € 1,5 miljoen realistisch en voldoende onderbouwd zijn. Daarnaast concluderen wij dat er geen indicatie is van dubbeltellingen van deze kosten met kosten die voortkomen uit de regulieren activiteiten van de bij de pilot betrokken partijen. Op basis hiervan zien wij geen aanleiding aanvullend onderzoek of aanvullende werkzaamheden voor de begrote kosten van de pilot Vensterprogrammering te adviseren.

De belangrijkste constatering die ten grondslag liggen aan onze conclusies zijn:

- 85% van de begrote kosten is (extern of intern) onderbouwd en daarmee zijn deze kosten realistisch en voldoende onderbouwd.
- De begrote kosten zijn kosten die ingeschat zijn voor activiteiten en uitgaven die specifiek zijn voor de pilot. De activiteiten en uitgaven zijn niet nodig of gebruikelijk voor de reguliere activiteiten van de partijen die bij de pilot zijn betrokken.

Wij adviseren OCW en betrokken partijen om in geval van toekomstige gezamenlijke pilots of projecten voorafgaande aan het plan van aanpak duidelijke afspraken te maken over;

- De onderwerpen die in een plan van aanpak moeten worden geadresseerd;
- Het versiebeheer van het plan van aanpak;
- Wat er wordt verstaan onder de kosten van de pilot;
- Welke kosten worden begroot in geval van inzet van eigen medewerkers;
- De wijze waarop de begrote kosten onderbouwd moeten worden;
- De financieringsstroom van de pilot.

Het rapport is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 van het rapport schets de context en de aanpak van het onderzoek. In hoofdstuk 2 zijn de uitkomsten van ons financieel onderzoek weergegeven. De detailonderbouwing van deze uitkomsten is in bijlage C uiteengezet. In deze bijlage wordt achtereenvolgens per post van de begrote kosten weergegeven wat de post inhoudelijk betreft, wat de omvang van de post is, wat de mate van onderbouwing van de kosten is en of er een indicatie is voor dubbeltellingen met reguliere activiteiten. In hoofdstuk 3 geven wij procedurele aanbevelingen weer die voortkomen uit ons financieel onderzoek.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel onderzoek

Door het vorige Kabinet is aan de RPO en NPO gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor een pilot vensterprogrammering. Met vensterprogrammering wordt bedoeld dat in de programmering van een landelijk televisiekanaal een tijdslot, een zogenaamd venster, wordt vrijgemaakt voor regionale content. Dit tijdslot wordt door de regionale omroepen met journalistieke content gevuld en is per regio verschillend. De verwachting is dat vensterprogrammering de regionale journalistiek versterkt en de kijker beter bedient met regionale content.

De pilot bestaat uit een regionaal nieuwsvenster na het 18u-journaal op NPO2 gedurende 3 maanden. De pilot vensterprogrammering moet een beter beeld geven over de mogelijke baten en lasten (zoals het effect op de bereikcijfers), de praktische uitvoerbaarheid en afspraken die tussen de partijen onderling gemaakt moeten worden. De minister voor basis- en voortgezet onderwijs en media heeft aangegeven behoefte te hebben aan een financieel onderzoek naar de kosten die in dit plan van aanpak zijn opgevoerd.

Het doel van het financieel onderzoek is:

Een externe validatie van de begrote kosten zoals deze in het plan van aanpak voor een pilot vensterprogrammering: enerzijds een validatie van de hoogte en onderbouwing van de kosten en anderzijds een validatie op mogelijke dubbeltelling van kostenposten in de begroting van het plan van aanpak en de kosten die voortkomen uit de reguliere activiteiten van de bij de pilot betrokken partijen.

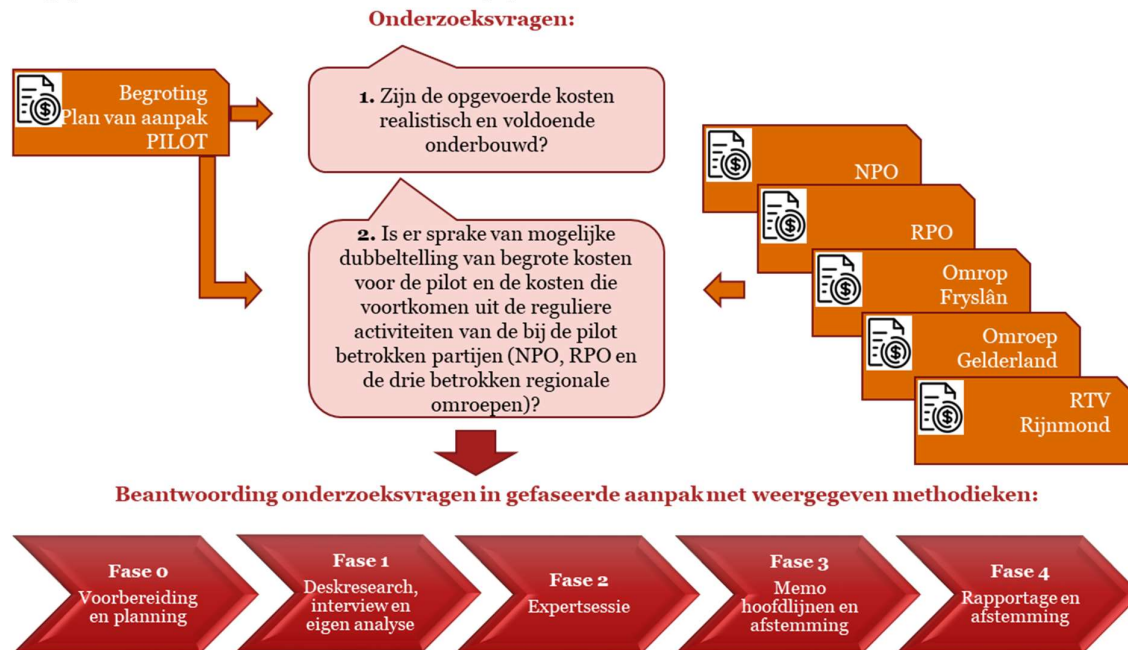
Hierbij worden de volgende twee onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn de opgevoerde kosten realistisch en voldoende onderbouwd?
2. Is er sprake van mogelijke dubbeltelling van kostenposten in de begroting van het plan van aanpak en de kosten die voortkomen uit de reguliere activiteiten van de bij de pilot betrokken partijen (NPO, RPO en de drie betrokken regionale omroepen)?

Met het plan van aanpak pilot Vensterprogrammering, wordt in deze rapportage het “plan van aanpak voor een pilot regionale nieuwsvensters (RNV) op een van de landelijke tv-netten” bedoeld dat op 31 mei 2018 als bijlage bij de offerteaanvraag ten behoeve van Financieel onderzoek project Vensterprogrammering (kenmerk: 1350603) is verstrekt door OCW.

1.2. Onderzoeksofzet en -methodiek

De onderzoeksofzet kenmerkt zich door een gefaseerde aanpak waarbij de volgende methodieken zijn toegepast: documentstudie, interviews, analyse en expertsessies. Onderstaand is de onderzoeksofzet inclusief toegepaste methodieken schematisch weergegeven:



Zijn de opgevoerde kosten realistisch en voldoende onderbouwd?

Om te komen tot een conclusie over de mate waarin de begrote pilotkosten realistisch en voldoende onderbouwd, is de onderbouwing van de kosten op basis van de ontvangen documenten en uitkomsten van de expertsessies beoordeeld en ingedeeld in de volgende drie categorieën:

- a. Extern onderbouwd: de betreffende kostenpost is onderbouwd met opgaven van externe partijen;
- b. Intern onderbouwd: de betreffende kostenpost is onderbouwd door de bij de pilot betrokken partijen aan de hand van afgestemde expertopinie van meerdere eigen experts en/of opgaven uit eigen administraties;
- c. Intern ingeschat en niet nader onderbouwd: de betreffende kostenpost is ingeschat door een bij de pilot betrokken partij en daarbij niet nader onderbouwd.

Aangezien het gaat om een pilot die nog moet gaan plaatsvinden en dus om inschatting van toekomstige kosten, achten wij de begrote pilotkosten realistisch en voldoende onderbouwd indien 80% of meer van deze kosten intern of extern onderbouwd zijn (categorie a. en b.). De 80% is een ervaringscijfer dat wij hanteren op basis van eerdere ervaringen met het begroten van nieuwe activiteiten waarvoor weinig referentiemateriaal beschikbaar is.

Is er sprake van mogelijke dubbel telling?

Op basis van documenten en uitkomsten van de expertsessies is vastgesteld of de kosten die voor de pilot zijn begroot mogelijk een dubbel telling bevatten met de kosten die de betrokken partijen maken voor hun reguliere activiteiten. Hierbij is er geen sprake van mogelijke dubbel telling als uit de documenten en expertsessies blijkt dat de inhoudelijke activiteiten van de pilot extra zijn en dus activiteiten betreffen die de partijen niet uitvoeren als er geen sprake is van de pilot Vensterprogrammering.

2. *Uitkomsten financieel onderzoek project Vensterprogrammering*

Op basis van ons financieel onderzoek concluderen wij dat de begrote kosten die in het plan van aanpak Vensterprogrammering zijn weergegeven ad € 1,5 miljoen realistisch en voldoende onderbouwd zijn. Daarnaast concluderen wij dat er geen indicatie is van dubbeltellingen van deze kosten met kosten die voortkomen uit de reguleren activiteiten van de bij de pilot betrokken partijen.

Hieronder lichten wij op hoofdlijnen de belangrijkste constatering uit ons onderzoek toe die ten grondslag liggen aan deze conclusies.

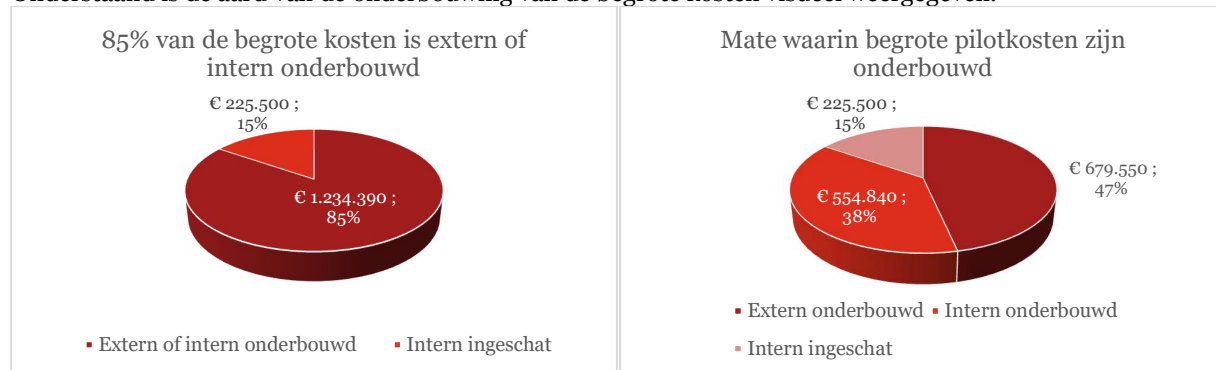
2.1. *De begrote pilotkosten zijn realistisch en voldoende onderbouwd*

De pilot Vensterprogrammering is in Nederland redelijk uniek in zijn soort. Hierdoor is het logisch dat bij de inschatting van kosten weinig gebruik gemaakt kan worden van ervaringscijfers van referentiepilots. In het verlengde hiervan is het logisch en in lijn der verwachting dat expert inschattingen (interne onderbouwing) worden gebruikt als onderbouwing van kosteninschattingen.

Gegeven het karakter van de pilot is ons uitgangspunt voor de validatie dat als 80% of meer van de begrote kosten extern of intern is onderbouwd, er sprake is van een begroting die realistisch en voldoende onderbouwd is (zie ook paragraaf 1.2). De 80% is een ervaringscijfer dat wij hanteren op basis van eerdere ervaringen met het begroten van nieuwe activiteiten waarvoor weinig referentiemateriaal beschikbaar is.

Wij hebben op basis van documenten en de uitkomsten van de expertsessies vastgesteld dat 85% van de begrote pilotkosten is onderbouwd met opgaven van externe partijen, met afgestemde expertopinie van meerdere experts van NPO, RPO en/of de drie regionale omroepen of met opgaven uit administraties van de bij de pilot betrokken partijen. Kortom 85% van de begrote kosten is extern of intern onderbouwd en daarmee zijn deze kosten realistisch en voldoende onderbouwd.

Onderstaand is de aard van de onderbouwing van de begrote kosten visueel weergegeven.



De begrote kosten van de pilot Vensterprogrammering betreffen kosten die voortkomen uit:

- Techniek: de technische aspecten om RNV mogelijk te maken
- Distributie: de distributie van de pilot programmering gedurende de looptijd van de pilot
- Programmatisch: het maken van de pilot programmering zelf
- Onderzoek: kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar de impact van de pilot
- Communicatie: aandacht voor de 5 minuten regionale programmering bij het publiek
- Begeleiding: projectmanagement van de pilot

De kosten die extern onderbouwd zijn betreffen onderdelen van de techniek, de distributie en het onderzoek. Naast de post programmatisch zijn onderdelen van de techniek en de distributie intern onderbouwd door triangulatie van de schattingen van betrokken experts van de pilotdeelnemers. De kosten die gepaard gaan met

communicatie en begeleiding en een deel van de kosten voor techniek en onderzoek zijn intern ingeschat en niet nader onderbouwd.

Onderstaand is de aard van de onderbouwing voor alle posten in de begroting van de pilot Vensterprogrammering inzichtelijk gemaakt:

(Bedragen x € 1.000)	Extern onderbouwd	Intern onderbouwd	Intern ingeschat, niet nader onderbouwd	<i>Totaal</i>
Techniek	502	207	61	770
Distributie	135	50	0	185
Programmatisch	0	298	0	298
Onderzoek	42	0	60	102
Communicatie	0	0	50	50
Begeleiding	0	0	55	55
Totaal	679	555	226	1.460
<i>Procentueel</i>	<i>47%</i>	<i>38%</i>	<i>15%</i>	<i>100%</i>

Uit de expertsessies is gebleken dat in het plan van aanpak de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor de begrote kosten:

- Uitgaven die worden gedaan voor materialen die specifiek zijn voor de pilot en die dus niet voortkomen uit de reguliere activiteiten, worden beschouwd als aanschaffingen die een langere economische levensduur looptijd hebben dan de looptijd van de pilot.
- De inzet van eigen medewerkers betreffen kosten voor de pilot, omdat betreffende medewerkers voor de tijd die ze aan de pilot besteden vervangen worden door externe inhuur. Dit is gegrond op de aanname dat bij zowel de RPO, de drie regionale omroepen als bij de NPO sprake is van volledige bezetting van medewerkers. Deze aanname aangaande effectieve en efficiënte inzet van medewerkers is niet onderzocht tijdens het voorliggende financiële onderzoek. Op basis van actuele berichtgeving in de media over de (gevolgen van) bezuinigingen bij de nationale en regionale omroepen, lijkt de aanname niet onredelijk.

De uitgangspunten zijn in het kader van dit financieel onderzoek een gegeven en geen onderwerp van onderzoek.

2.2. Geen indicatie van dubbeltellingen tussen de begrote pilotkosten en kosten uit reguliere activiteiten

De inhoudelijke activiteiten en uitgaven aan materialen en externen die nodig worden geacht voor het uitvoeren van de pilot Vensterprogrammering, zijn bondig beschreven in het plan van aanpak en in bijlage C van deze rapportage. Uit de expertsessies en ontvangen documenten is gebleken dat deze activiteiten en uitgaven specifiek zijn voor de pilot. De activiteiten en uitgaven zijn niet nodig of gebruikelijk voor de reguliere activiteiten van de partijen die bij de pilot zijn betrokken. In bijlage C is per kostenpost van de pilot weergegeven welke inhoudelijke activiteiten en/of uitgaven aan materialen en externen bij de post horen en waarom er geen sprake is van dubbeltellingen.

Voor de volledigheid merken wij op dat voor alle posten die intern ingeschat en niet nader onderbouwd zijn geldt dat door het ontbreken van een onderbouwing sprake is van een verhoogd risico op dubbeltellingen ook als hiervoor geen directe indicatie is gevonden.

3. *Procedurele aanbevelingen naar aanleiding van ons onderzoek*

Het onderwerp van ons onderzoek is de begrote kosten voor de pilot Vensterprogrammering. Tijdens het onderzoek zijn ons een aantal procedurele zaken opgevallen die verbeterd zouden kunnen worden bij toekomstige projecten. Deze verbetermogelijkheden kunnen OCW helpen om meer of beter inzicht te krijgen in de voorbereidende fase van toekomstige projecten.

Wij adviseren OCW en betrokken partijen om in geval van toekomstige gezamenlijke projecten voorafgaande aan het plan van aanpak duidelijke afspraken te maken over;

- **welke onderwerpen in het plan van aanpak** moeten worden geadresseerd, zodat de schrijvers van het plan duidelijkheid hebben wat er van hen verwacht wordt. Hiermee worden onnodige en vaak inefficiënte, toevoegingen achteraf zo veel mogelijk voorkomen.
Wij adviseren het gebruik van een (standaard) format waaruit blijkt welke onderwerpen in ieder geval geadresseerd moeten worden in het plan van aanpak. Dit format kan een onderwerpen lijst zijn, maar zou ook op hoofdlijnen een standaard hoofdstuk en paragraaf indeling van het plan van aanpak kunnen zijn. Voorbeeld van een indeling kan zijn:
 1. achtergrond en aanleiding,
 2. doelstellingen van het project,
 3. verantwoordelijkheden van bij het project betrokken partijen,
 4. kaders en uitgangspunten
 5. aanpak en planning op hoofdlijnen (inclusief mijlpalen en afstemmomenten met de opdrachtgever),
 6. toelichting per stap van de aanpak (uit te voeren activiteit, inschatting bijbehorende kosten en resultaat van de stap),
 7. begroting van de baten en lasten van het project
- **wie verantwoordelijk is voor het versiebeheer** van het plan van aanpak en dat deze informatie zichtbaar is op de voorzijde van het plan. Hiermee wordt voor de lezer van het plan duidelijk welke versie er voor ligt en welke versies daaraan vooraf zijn gegaan. Dit borgt bij onderlinge afstemmingen dat betrokkenen over dezelfde versie afstemming hebben, wat mogelijke ruis of onduidelijkheid voorkomt.
- **wat er wordt verstaan onder de kosten van het project** (kaders en uitgangspunten). Uit deze afspraken moet blijken hoe wordt omgegaan met de uitgaven voor materialen die normaliter een langere levensduur hebben dan de looptijd van het project. Als deze materialen voor OCW of voor de betrokken partijen geen waarde (en dus geen economische levensduur) hebben na afronding van het project, dan is het gebruikelijk om de uitgaven als kosten te behandelen. In alle andere gevallen dient overeen gekomen te worden welk deel van de uitgaven als kosten gezien wordt en waarom. Hierbij zijn vele varianten denkbaar. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat materiaal dat voor het project wordt aangeschaft na afloop van het project door één van de betrokken partijen goed gebruikt kan worden. Het verschil tussen de uitgave ten behoeve van het project en de 'verkoopprijs' van het materiaal na afloop van het project dient in dit geval als kosten voor het project bestempeld te worden.
- **welke kosten worden begroot bij inzet van eigen medewerkers.** Als er sprake is van inzet van eigen medewerkers dan kunnen er in principe alleen kosten voor deze inzet worden opgenomen in de begroting van het project voor dat deel van de inzet waarvoor de medewerker wordt vervangen door externe inhuur. In dat geval worden er namelijk extra kosten gemaakt die gerelateerd zijn aan het project. De opdrachtgever van het project kan er uiteraard voor kiezen om ook kosten van inzet van eigen medewerkers te vergoeden aan de betrokken partijen als er geen sprake is van vervanging door externe inhuur. In dat geval is er ook sprake van kosten voor het project. In alle gevallen is het verstandig om vast te leggen wat de afspraak is en dit tevens op te nemen in het plan van aanpak.
- **de wijze waarop de begrote kosten onderbouwd moeten worden.** Gezien het karakter van de meeste pilots is het logisch dat een redelijk deel van de kosten worden ingeschat op basis van expertopinions (zie tevens paragraaf 2.1). Hierbij is het van belang dat er sprake is van meerdere experts die het samen eens zijn over de expertopinie en dus over de inschatting van de kostenpost. Dit borgt de betrouwbaarheid van de

inschatting. Verder raden wij u aan om afspraken te maken over de wijze waarop onderbouwingen van kosteninschattingen beschikbaar zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een vastlegging van de conclusies op basis van de expertopinie en een mailbevestiging hiervan door de betrokken experts. Op deze wijze wordt de betrouwbaarheid van de inschattingen verbeterd, doordat er voor iedereen die niet direct bij de expertopinie betrokken was een zichtbare, traceerbare onderbouwing beschikbaar is.

- **de financieringsstroom van het project.** Het kan voor betrokken partijen, gezien de wijze waarop zij zelf worden gefinancierd, wel of juist niet wenselijk zijn om uitgaven aan derden zelf te betalen. Dit beïnvloedt de hoogte van de kosten niet, maar onduidelijkheid hierover kan wel erg vervelend zijn voor de betrokkene waardoor onnodige ruis en efficiency kan ontstaan.

A. Gebruikte documentatie

Plan van aanpak voor een pilot regionale nieuwsvensters (RNV) op een van de landelijke tv-netten versie op 31 mei 2018 als bijlage bij de offerteaanvraag ten behoeve van Financieel onderzoek project Vensterprogrammering (kenmerk: 1350603) verstrekt door OCW

Begroting Kosten Pilot Vensterprogrammering - bespreking RPO 20 juni en NPO 5 juli_ aanv dhr Schuiteman waarin de met de deelnemers aan de expertsessies afgestemde uitkomsten van de sessies zijn afgestemd

Berekening tarief per uur waarin het uurtarief van € 58 dat RPO hanteert is onderbouwd

Brief van de staatssecretaris van OCW aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake Vensterprogrammering d.d. 22 februari 2017 met referentie 1142264

Mail van Ziggo inzake Pilot met 3 regio's distributie d.d. 5 oktober 2017 gericht aan NPO

Prijsindicatie van Ericsson inzake techniek pilot Vensterprogrammering d.d. 2 oktober 2017 gericht aan NPO

B. Deelnemers aan de expertsessies

Expertsessie RPO d.d. 20 juni 2018

Dhr. Sebastiaan Houthuijzen
Dhr. Paul van de Lugt
Dhr. Gerard Schuiteman

Expertsessie NPO d.d. 5 juli 2018

Dhr. Willem Mekking
Dhr. Marc Poppenk
Dhr. Jan Stolte

C. Detailonderbouwing van onze uitkomsten

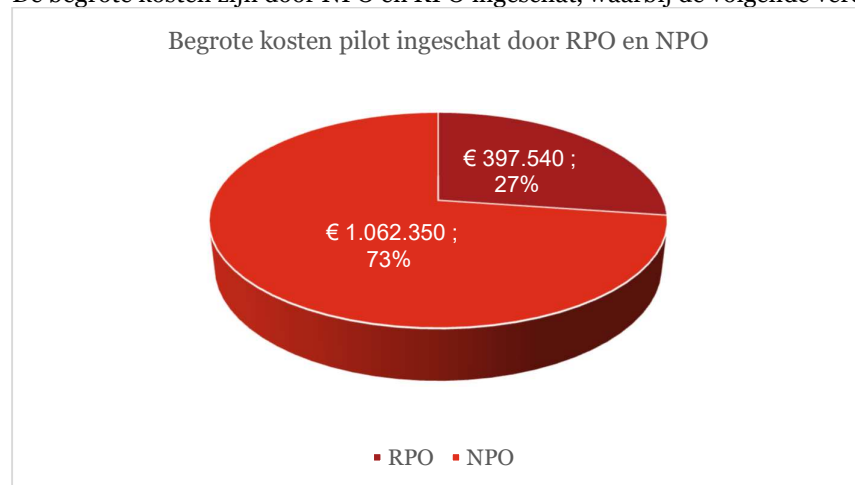
Deze bijlage bevat de detailonderbouwing van de uitkomsten van ons financieel onderzoek zoals weergegeven in hoofdstuk 2. De detailonderbouwing is een directe vertaling van de uitkomsten van de expertsessies welke schriftelijk met de deelnemers aan de sessies zijn afgestemd.

Begrote kosten pilot

De begrote kosten van de pilot Vensterprogramming zijn in het Plan van Aanpak als volgt gepresenteerd:

Kostenpost	Omschrijving	Eenheidsprijs	Totaal
Techniek	RPO		€ 50.000
	NPO		€ 720.000
Distributie	Ziggo		€ 135.000
	Kleine kabeldistributeurs		€ 50.000
Programmatisch	RNV gedurende 3 maanden, 5 werkdagen per week, 3 regio's	€ 99.180	€ 297.540
Onderzoek	Kwantitatief (inclusief behoeftenonderzoek)		€ 42.350
	Kwalitatief (inclusief expertpanel en publiekspanel)		€ 60.000
Communicatie	Vanuit RPO en NPO		€ 50.000
Begeleiding	Projectmanagement		€ 55.000
TOTAAL			€ 1.459.890

De begrote kosten zijn door NPO en RPO ingeschat, waarbij de volgende verdeling van toepassing is:



In het vervolg van deze bijlage wordt achtereenvolgens per kostenpost weergegeven wat de post inhoudelijk betreft, wat de omvang van de post is, wat de mate van onderbouwing van de kosten is en of er een indicatie is voor dubbelstellingen met reguliere activiteiten.

Techniek

Inhoudelijk inzicht in post

Binnen de post techniek worden de technische aspecten gevat die benodigd zijn om de Regionale Nieuwsvensters (RNV) mogelijk te maken. Hiervoor is ten behoeve van het opstellen van het Plan van aanpak pilot Vensterprogrammering een verkort onderzoek gedaan door RPO en NPO. Zowel vanuit de RPO als NPO zijn er activiteiten die betrekking hebben op techniek.

De technische activiteiten van RPO zijn met name bij het realiseren van het programmatische deel van het Regionale Nieuwsvenster. Hierbij is speciale aandacht voor: Studio, uitzend gereedmaken, compliance recording (inclusief archivering) en aanleveren Play-out NPO. Tevens worden ketentesten uitgevoerd in samenwerking met NPO.

De NPO maakt een ontwerp om RNV mogelijk te maken tijdens de pilot (technisch en operationeel, lean and mean). Aanpassingen voor de pilot hebben betrekking op de infrastructuur (hard- en software) en het implementatie proces van deze aanpassingen. Tijdens de pilot moet NPO de door RPO aangeleverde programma kunnen uitzenden, hiervoor worden ketentesten uitgevoerd.

Omvang van de post in euro's

RPO € 50.000

NPO € 720.000

Mate van onderbouwing van de kosten

Post techniek RPO: intern onderbouwd (€ 50.000).

Het RPO deel van de kostenpost Techniek is ingeschat op basis van de geschatte kosten per omroep. De inschatting is gebaseerd op een overleg van drie facilitaire managers van de regionale omroepen. Per omroep is € 17.500 aan techniek in het kader van de pilot ingeschat. De ingeschatte kosten over de drie omroepen zijn afgerond op € 50.000 totaal.

De inschatting van de kosten voor RPO techniek zijn tot stand gekomen tijdens een overleg tussen facilitaire managers van de 3 deelnemende regionale omroepen. Van dit overleg is geen vastlegging. Aangegeven is dat gezien de inhoud van de post deze conservatief is ingeschat.

Post techniek NPO: extern onderbouwd (€ 502.000) en intern onderbouwd (€ 207.000) en intern ingeschat (€ 61.000).

Het NPO deel van de kostenpost Techniek is als volgt nader gespecificeerd, waarbij de cursief weergegeven bedragen met een totaalbedrag van € 502.000 inclusief btw zijn onderbouwd met opgaven van een externe partij¹:

Omschrijving	Prijsindicatie
<i>Bouw – M deel</i>	€ 100.000
<i>Bouw – EMD deel</i>	€ 240.000
<i>Engineering, procesontwerp</i>	€ 7.500
<i>Gebruik faciliteiten o.a. Ruimen</i>	€ 20.000
<i>Testen en training</i>	€ 15.000
<i>Pilotbegeleiding leverancier</i>	€ 25.000
<i>Ontmanteling</i>	€ 7.500
Inzet personeel en flexibele schil	€ 130.000
Onvoorzien	€ 50.000
BTW	€ 125.000
Totaal	€ 720.000

¹ Prijsindicatie van Ericsson inzake techniek pilot Vensterprogrammering d.d. 2 oktober 2017 gericht aan NPO en het huidige contract met Ericsson ter onderbouwing van € 110.000 van de operationele kosten die gepaard gaan met het bouw EMD deel

De inzet personeel en flexibele schil betreft inzet voor de dagelijkse controle van kwaliteit en beeld van de door de regionale omroepen aan NPO aangeleverde filmpjes. Deze inzet is ingeschat op basis van expertopinie, waarbij diverse NPO medewerkers en de door NPO aangestelde projectleider voor de pilot Vensterprogrammering zijn betrokken.

Indicatie voor dubbeltellingen

Post techniek RPO: geen indicatie van dubbeltellingen.

Uit de aard van de activiteiten blijkt dat deze additioneel zijn voor de pilot. Het gaat om additionele content, techniek en studio aanpassingen.

Post techniek NPO: geen indicatie van dubbeltellingen.

Uit de aard van de activiteiten blijkt dat deze additioneel zijn voor de pilot. Aangezien de prijsindicatie van de Ericsson gaat over een aanvulling op het bestaande contract en de andere kosten direct gekoppeld zijn aan activiteiten die met de pilot te maken hebben.

Distributie

Inhoudelijk inzicht in post

Voor de distributie van het signaal naar de eindgebruikers in de verschillende regio's is er overleg geweest met verschillende distributeurs. Ziggo en NL connect hebben aangegeven mee te werken aan de pilot als de kosten worden gedekt door OCW. Zij zullen dit zo 'lean and mean' mogelijk uitwerken. KPN heeft aangegeven niet deel te willen nemen in de pilot.

De pilot is beperkt tot het afleveren van de RNV via kabeltelevisie. Van de pilotregio's Omroep Gelderland, Omrop Fryslân en RTV Rijnmond (mix van Randstedelijk, buitengebied en gebied met sterke eigen identiteit), levert RTV Rijnmond technisch gezien de meeste problemen op. Een aantal kijkers binnen en buiten deze regio zal een 'verkeerd' signaal ontvangen omdat de regio niet aansluit op de regio in de systemen van Ziggo. Voor een landelijke toepassing van RNV zullen de regio's wel aan moeten sluiten. Dit is geen onderdeel van de pilot.

Omvang van de post in euro's

Ziggo € 135.000

De inschatting van de kosten voor distributie zijn gemaakt op basis van een email van Ziggo dd. 5 oktober 2017 inzake de 'pilot met regio's'. Het totaal van de 3 regio's is volgens de mail gespecificeerd en komt op € 110.000 exclusief btw. Hiermee komt het bedrag van Ziggo uit op afgerond € 135.000 inclusief btw.

Kleine kabeldistributeurs € 50.000

Uit de hiervoor genoemde mail van Ziggo blijkt dat de kosten betrekking hebben op 11 'headends', wat resulteert in gemiddeld € 10.000 exclusief btw per headend. Op basis van de omvang van het gebied c.q. de gemeenten is ingeschat dat er voor de kleine distributeurs (CAI Harderwijk, Caiway en Kabelnoord) sprake zal zijn van in totaal 5 headends. Dit resulteert in de onderstaande kostenverdeling.

Distributeur	Prijsindicatie
CAI Harderwijk (aaname)	€ 10.000
Caiway (aaname)	€ 20.000
Kabelnoord (aaname)	€ 10.000
BTW	€ 10.000
Totaal	€ 50.000

Mate van onderbouwing van de kosten

Post distributie Ziggo: extern onderbouwd (€ 135.000)

De kostenpost distributie door Ziggo is ingeschat op basis van een opgave van Ziggo.

Post distributie kleine distributeurs: intern onderbouwd (€ 50.000).

De redentatie is aannemelijk en direct traceerbaar vanuit de externe opgave van Ziggo.

Indicatie voor dubbeltellingen

Post distributie Ziggo: geen indicatie van dubbeltellingen.

Post distributie kleine distributeurs: geen indicatie van dubbeltellingen

Voor zowel Ziggo als de kleine distributeurs betreft het een aanvullende behoefte specifiek voor de pilot. Namelijk het splitsen van het signaal naar meerdere regio's.

Programmatisch

Inhoudelijk inzicht in post

Het programma betreft een 5 minuten durend regionaal nieuwsprogramma dat op de 5 werkdagen wordt uitgezonden in de drie pilot regio's. In de rest van Nederland geldt dat er een ander programma zal worden opgenomen om invulling te geven aan de 5 minuten zendtijd. De productie van het programma wordt verzorgd door de desbetreffende regionale omroep waarbij RPO en NPO gezamenlijk een format/kader vaststellen (profiel, kwaliteit, verantwoordelijkheden en performance afspraken) waaraan de RNV moet voldoen. Hiermee wordt de kwaliteit bewaakt en sluit het RNV goed aan op de programmering van NPO2. Inhoudelijk is de RPO verantwoordelijk.

Om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen en omdat de pilot ook als 'uithangbord' voor de regionale omroep geldt, zullen de regionale omroepen hun beste mensen inzetten voor deze pilot.

Omvang van de post in euro's

RNV gedurende 3 maanden, 5 werkdagen per week, 3 regio's

€ 297.540

Uitgangspunt bij de berekening van deze kosten is dat de bezetting van de redactie bij de RPO 100% is. Dit houdt dus in dat inzet door redactieleden gecompenseerd moet worden door inhuur van externe krachten. Om zuiver te rekenen met kosten die gemaakt worden voor de pilot, wordt gerekend met het verreken tarief voor de inzet op de pilot, niet met de kosten van de inhuur.

De kosten per uur van de inzet zijn berekend op basis van een opgave van uren vanuit omroep Friesland. Hierbij is gekeken naar het jaarlijkse urentotaal, de inzet van freelancers en het kostentotaal. Deze posten samen geven een gemiddeld uurtarief van € 58 euro. Dit wordt als representatief gezien voor de andere omroepen omdat er gebruik gemaakt wordt van dezelfde CAO en min of meer eenzelfde samenstelling van de redactie.

De ureninschatting is gezamenlijk vastgesteld door de drie regionale omroepen. Dit uren totaal zijn vanuit de activiteiten vastgesteld. Hierbij is de in de inschatting rekening gehouden met gedachte dat op landelijk net wordt uitgezonden in een format passend bij de pilot. Dit houdt in dat er rekening wordt gehouden met extra werk t.o.v. regulier.

Het totaal van uren gedurende de pilot komt uit om 1.710 per regionale omroep. Dit leidt tot een per regio kosteninschatting van € 99.180 en een totaal van € 297.540. Onderstaand is de detailspecificatie opgenomen:

Extra inzet	Uren	Kosten (€58 p.u.)
Eindredacteur	2	
Redacteur	4	
Verwerker	4	
Presentator	2	
Regiebezetting (4 x2 uur)	8	
CVR (verbindingen)	2	
Editor	4	
Ondertiteling (p.m. OF)		
Totaal uren per dag	26	€ 1.508
Totaal uren per week (5x26)	130	€ 7.540
Totaal uren 13 weken pilot	1.690	€ 98.020
Eenmalige kosten vormgeving	20	€ 1.160
Totaal		€ 99.180

Mate van onderbouwing van de kosten

Post programmatisch: intern onderbouwd (€ 297.540).

De inschatting is in overleg met 3 regionale omroepen gemaakt. De inzet is van onderaf opgebouwd op basis van de activiteiten en de hiervoor benodigde combinatie van medewerkers.

Indicatie voor dubbeltellingen

Post programmatisch: geen indicatie van dubbeltellingen.

De bovenstaande inschatting is gemaakt op basis van de extra programmering in het kader van de pilot. Omdat de beste mensen op de RNV pilot zullen worden gezet, zal er zal dus extra inhuur voor reguliere taken plaatsvinden.

De aanname dat er sprake is van 100% bezetting en dat voor extra activiteiten inhuur nodig is lijkt aannemelijk gezien de bezuinigingen op de publieke omroep van de afgelopen jaren.

Onderzoek

Inhoudelijk inzicht in post

Om het succes van de pilot te meten worden aan de hand van evaluatiecriteria op het gebied van waardering, behoeften, techniek, kosten en kwaliteit onderzoeken uitgevoerd. De kostenpost onderzoek bestaat uit twee delen, een kwalitatief- en een kwantitatief deel. Het kwalitatief onderzoek betreft een onderzoek dat zich moet gaan uitspreken over het effect en de impact van de 5 minuten regionale zendtijd per werkdag. Het kwantitatief deel is tweeledig. Aan de ene kant wordt in de betrokken regio's de waardering van het regionaal nieuwsvenster zelf gemeten, en aan de andere kant wordt landelijk de behoefte aan een dergelijk regionaal nieuwsvenster gemeten.

Omvang van de post in euro's

Kwantitatief (inclusief behoeftenonderzoek)	€ 42.350
Behoeftenonderzoek	€ 18.150,-
Bereiks- en waarderingindicatie	€ 24.200,-

Het onderzoek naar de landelijke behoefte aan een RNV is op basis van een prijsopgave van Motivaction conform het plan van aanpak ingeschat op € 18.150 inclusief btw (€ 15.000 exclusief btw). Dit is op basis van een mondelinge indicatie die Motivaction heeft gegeven tijdens een gesprek, uitgaande van een enquête van ca. 10 tot 15 vragen en ca. 1.500 respondenten.

Dit marktonderzoek bestaat al en zal worden aangevuld met vragen over de 5 minuten regionale zendtijd per werkdag. De geschatte kosten betreffen uitbreiding van het Media Appreciatie Panel door marktonderzoeksbureau GfK ter grootte van € 24.200 inclusief btw. (€ 20.000 exclusief btw).

Kwalitatief (inclusief expertpanel en publiekspanel)

€ 60.000

In de sector is het gebruikelijk dat een expertpanel en een publiekpanel worden ingezet om de kwaliteit van de pilot c.q. de impact van de 5 minuten regionale zendtijd per dag op NPO2 te beoordelen. Tijdens de expertsessie is aangegeven dat in het expertpanel gebruikelijk “mensen met enige naam en faam” zitting nemen. Post is ingeschat zonder nadere onderbouwing.

Mate van onderbouwing van de kosten

Post kwantitatief onderzoek: extern onderbouwd (€ 42.350)

De onderbouwing van deze post komt van prijsopgaven van Motivaction en GfK op basis van de activiteiten beschreven in het Plan van aanpak pilot Vensterprogrammering.

Post kwalitatief onderzoek: intern ingeschat, niet nader onderbouwd (€ 60.000)

Deze post is niet nader gespecificeerd.

Indicatie voor dubbeltellingen

Post onderzoek: geen indicatie van dubbeltellingen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de pilot en heeft hier direct betrekking op.

Communicatie

Inhoudelijk inzicht in post

De post communicatie betreft publiekscommunicatie specifiek voor het onder de aandacht brengen van de 5 minuten regionaal nieuwsvenster van de pilot. Ook is vanuit de kabelmaatschappijen laten weten hierover communicatie ten behoeve van de eindgebruikers te wensen, bijvoorbeeld voor mensen op grensgebied. Voor de communicatie is er nog geen plan gereed.

Omvang van de post in euro's

Vanuit RPO en NPO

€ 50.000

Tijdens de expertsessies is aangegeven dat de € 50.000 een 'PM post' betreft.

Mate van onderbouwing van de kosten

Post communicatie: intern ingeschat, niet nader onderbouwd (€ 50.000)

Indicatie voor dubbeltellingen

Post communicatie: geen indicatie van dubbeltellingen.

Aangezien de post communicatie niet nader is onderbouwd is er geen sprake van een indicatie voor dubbeltellingen. Voor posten die intern ingeschat en niet nader onderbouwd zijn geldt echter dat door het ontbreken van een onderbouwing niet duidelijk is voor welke activiteiten de kosten zijn geraamd. Indien in een later stadium activiteiten aan de geraamde kosten worden toegekend dient dan alsnog beoordeeld te worden of er sprake is van mogelijke dubbeltellingen.

Begeleiding

Inhoudelijk inzicht in post

Betrokkenen geven aan dat niet duidelijk is waar de inschatting vandaan komt. Tevens is er onder de post 'Techniek' al reeds Projectmanagement opgenomen in de subpost 'Inzet personeel en flexibele schil'.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 7 augustus 2018, referentie: 2018-0544/SM/mw/lp

Omvang van de post in euro's

Begeleiding

€ 55.000

Voor projectmanagement is een inschatting gemaakt gebaseerd op de voorbereidingsmaanden en de uitvoering. De voorbereiding is op 20 weken 2 dagen per week ingeschat, voor een totaal van 360 uur. De uitvoering is op 3 maanden 30 uur per maand ingeschat, voor een totaal van 90 uur. Het totaal aan uren komt hiermee op 450 uur. Er is gerekend met een uurtarief van € 121 inclusief btw (€ 100 exclusief btw). Dit geeft een totaal van $450 \times € 121 = € 54.500$. Dit is afgerond op € 55.000.

Mate van onderbouwing van de kosten

Post begeleiding: intern ingeschat, niet nader onderbouwd (€ 55.000)

Ondanks dat er een onderbouwing is weergegeven, wordt tijdens de expertsessies de post niet herkend. Tijdens de expertsessie met RPO is aangegeven dat NPO betreffende post heeft onderbouwd en tijdens de expertsessie met NPO is aangegeven dat zij de post niet herkennen en het projectmanagement door NPO is ingeschat en opgenomen onder de post Techniek. Op basis hiervan concluderen wij dat er geen sprake is van interne onderbouwing met expertopinie van meerdere eigen experts en/of opgaven uit eigen administraties.

Indicatie voor dubbeltellingen

Post begeleiding: geen indicatie van dubbeltellingen.

Aangezien de post begeleiding niet extern of intern is onderbouwd, is er geen sprake van een indicatie voor dubbeltellingen. Voor posten die intern ingeschat en niet nader onderbouwd zijn geldt echter dat door het ontbreken van een onderbouwing niet duidelijk is voor welke activiteiten de kosten zijn geraamd. Indien in een later stadium activiteiten aan de geraamde kosten worden toegekend dient dan alsnog beoordeeld te worden of er sprake is van mogelijke dubbeltellingen.